

РЕШЕНИЕ

№ 830

гр. София, 10.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XV КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 13.01.2023 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Диана Стамболова

ЧЛЕНОВЕ: Евгени Стоянов

Адриан Янев

при участието на секретаря Антонина Бикова и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **9531** по описа за **2022** година докладвано от съдия Адриан Янев, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 208 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във вр. с чл. 285 и чл. 284, ал. 1 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража (ЗИНЗС).

Образувано е по касационната жалба на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ (ГДИН) срещу решение № 4184 от 23.06.2022 г., поправено с решение № 4762/12.07.2022 г., постановени по адм. д. № 2634 по описа за 2022 г. на АССГ, в частта, с която ГДИН е осъдена да заплати на А. А. П. сумата в размер на 600 лева, представляващо обезщетение за неимуществени вреди.

В касационната жалба се поддържат оплаквания за допуснати съществени процесуални нарушения, тъй като не е обсъдена медицинска справка, според която в амбулаторните журнали на медицинския център не са регистрирани случаи на ухапване от инсекти, получаването на противоалергична терапия или извършването на медицински преглед с оплаквания за психичното състояние на ищеца. Поддържа, че не е обсъдено психологичното заключение от 31.12.2021 г., според което ищецът е емоционално стабилен. Изразява несъгласие с изводите на съда, за поставянето на ищеца в нечовешки и унижителни условия (наличие на хлебарки и дървеници), тъй като по делото са събрани доказателства за редовно пръскане срещу насекоми. Допълнително развива доводи, че показанията на свидетелите М. и С. не могат да дадат информация за обстоятелства в 8 – ма група, тъй като са били настанени в друга

група. Като процесуално нарушение се сочи, че разпитът на всеки от тримата свидетели, посочени от ищеца, е извършен в присъствието на другите свидетели. Счита за недостоверни показанията на свидетеля М., за което посочва конкретни негови противоречия и обстоятелства, че свидетелят не се е засичал с ищеца през процесния период. Счита, че показанията на свидетелите са кредитирани без да се съпоставят с останалия доказателствен материал по делото. В тази връзка поддържа, че не са налице обстоятелствата, посочени в чл. 3, ал. 2 ЗИНЗС.

Подадена е касационна жалба от А. А. П. срещу решение № 4762/12.07.2022 г., поправено с решение № 4762/12.07.2022 г., постановени по адм. д. № 2634 по описа за 2022 г. на АССГ, в частта, с която е отхвърлена исковата претенция от 600 лева до предявения размер от 50 000 лева, представляваща обезщетение за неимуществени вреди.

В жалбата се поддържа, че не са обсъдени всички факти по делото, което е довело до неправилно приложение на принципа за справедливост по чл. 52 ЗЗД. Счита, че обезщетението е символично и е равнозначно на липсата на такова.

Подадена е частна жалба от адв. И. Ю., като пълномощник на А. П., срещу определение № 5562/12.07.2022 г., постановено по адм. д. № 2634 по описа за 2022 г. на АССГ, с което е отхвърлена молбата за изменение на решението в частта за разноските, като се присъди адвокатски хонорар за предоставена безплатна правна помощ.

В частната жалба се развиват доводи, че липсата на договор за правна помощ не е пречка за присъждане на адвокатски хонорар за оказана безплатна правна помощ, тъй като възнаграждението се присъжда в минимален размер. Допълнително поддържа, че в списъка по чл. 80 ГПК, вр. чл. 144 АПК е отразено осъществяването на безплатната правна помощ на основание чл. 38, ал. 1, т. 2 ЗА.

Ответниците по съответните жалби, чрез своите процесуални представители са подали отговори, които изразяват становище за неоснователност на жалбата.

Участващият в касационното производство прокурор от СГП дава заключение за правилност на оспорваното решение и моли да се оставят без уважение подадени жалби.

Административен съд - София-град, XV – ти касационен състав, в качеството си на касационна инстанция, като взе предвид наведените в жалбата доводи и като съобрази разпоредбата на чл. 218 АПК, приема следното:

Касационните жалби са подадени в установения 14-дневен срок по чл. 211, ал. 1 АПК, от надлежна страна и срещу съдебен акт, подлежащ на касационна проверка.

Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

Производството пред Административен съд София - град е образувано по предявен иск от А. А. П. за осъждане на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ (ГДИН) да заплати сумата от 50 000 лева, представляваща обезщетение за неимуществени вреди (болки, страдания, унижение, отчаяние, тормоз и безнадеждност), претърпени от 23.11.2021 г. до 28.02.2022 г., при престоя му в Затвора в [населено място], вследствие на поставянето му от затворническата администрация в нечовешки и унизителни условия, свързани с наличието на хлебарки и дървеници.

Съдът е установил от фактическа страна, че А. А. П. изтърпява в Затвора С. наложеното му с присъда наказание лишаване от свобода, като в периода от 23.11.2021 г. до 04.01.2022 г. пребивава в 8 – ма група, а за периода от 04.01.2022 г. до 23.03.2022 г. пребивава в 5 – та група. Съдът е обсъдил медицинска справка, от която

е приел, че не е извършван преглед на ищеца във връзка с негови оплаквания от насекоми или за психологичното му състояние. Обсъдено е, че според психологическото заключение, приложено по делото, поведението на ищеца е спокойной уравновесено. Приел е, че в затвора се извършва дезинсекция срещу бълхи, дървеници, мравки и хлебарки, както и че с оглед овладяването на дървеници и вредители на територията на затвора, с цел гарантиране физическото и психическото здраве на лишените от свобода, е издадена заповед от началника на затвора, с която е разрешено внасянето на препарати. Първата инстанция е приела за извършени проверки от СРЗИ, обхващащи периода на исковата претенция, като в резултат на тях са дадени препоръки за извършване на обработки срещу хлебарки и дървеници.

Първоинстанционният съд е обсъдил показанията свидетелите М. и С., от които е достигнал до извод за наличието на хлебарки и дървеници в спалните помещения, въпреки че се обработва обработването с препарати срещу насекоми. От показанията им съдът е приел, че ищецът е многократно ухапван от дървеници и не можел да спи нощем за периода от 23.11.2021 г. до 28.02.2022 г., както и че допълнително изпитвал дискомфорт от наличието на хлебарки.

Първата инстанция е приела за наличието на нарушение на чл. 3 ЗИНЗС, както и че ищецът е бил поставен в лоши санитарно – хигиенни условия поради наличието на хлебарки и дървеници в спалното помещение, което е довело до негативни преживявания, които не са с висок интензитет. В тази връзка съдът е приел, че следва да се присъди обезщетение в размер на 600 лева, за което исковата претенция е уважена частично, а в останалата част е отхвърлена.

Решението е валидно, допустимо и правилно.

Не са налице сочените от касаторите отменителни основания.

Съдът е изяснил напълно фактическата обстановка по делото, събрал е относимите за правилното решаване на спора доказателства, обсъдил ги е в тяхната взаимна връзка и във връзка с възраженията на страните и въз основа на това е направил верни правни изводи, които напълно се споделят от настоящата инстанция. М. извод за частична основателност на иска е в съответствие с фактически установеното.

Изцяло неоснователни са оплакванията за неправилно кредитиране на свидетелските показания, доколкото първоинстанционният съд е изложил подробни и обосновани мотиви защо дава вяра на свидетелските показания, т. е. не са допуснати нарушения при формиране на преценката на същите. Посочените в жалбата противоречия в показанията на М. са незначителни, а и няма как от свидетеля да се очаква да дава точна и подробна информация за конкретната дата, от която се познават с ищеца. В противовес на оплакванията в жалбата на ГДИН, първоинстанционният съд е обсъдил свидетелските показания заедно с писмени доказателства по делото. В тази връзка при установяване на лошите санитарни условия показанията на свидетелите са съпоставени с писмените доказателства, установяващи извършените проверки и дадени препоръки от СРЗИ, както и наличието на и издадена заповед от директора на затвора за разрешаване внасянето на препарати във връзка с проблема с хлебарки и дървеници.

Неотнормими са възраженията, че не са обсъдени медицинската справка и психологическо заключение, доколкото същите не водят до обратен извод. Обстоятелството, че ищецът не е потърсил медицинска помощ не означава, че са липсвали ухапвания. Заключение на психолога представлява психологически портрет, но същото не е направено по повод оплаквания на ищеца, поради което от

този документ не може да се приеме обратният извод, че ищецът не е търпял негативни преживявания.

Съгласно чл. 284, ал. 1 и 2 ЗИНЗС държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл. 3 ЗИНЗС. В случаите по чл. 3, ал. 2 ЗИНЗС съдът взема предвид кумулативното въздействие върху лицето на условията, в които се е изтърпявало наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, продължителността, както и други обстоятелства, които имат значение за правилното решаване на спора.

Съгласно чл. 3, ал. 1 ЗИНЗС осъдените и задържаните под стража не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение. Съгласно чл. 3, ал. 2 ЗИНЗС за нарушение на ал. 1 се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в неосигуряване на подходящи санитарно – хигиенни условия, които уронват човешкото достойнство или пораждаят чувство на страх, незащитеност или малоценност. Ухапванията от дървеници, продължили 3 месеца и 5 дни, както и наличието на хлебарки в спалното помещение за този период, не отговаря на изискванията за добри санитарно – хигиенни условия в затвора, поради което такива условия унижават човешкото достойнство. Това е довело до причиняването на негативни преживявания във връзка с постоянния дискомфорт и проблеми със съня, поради което са налице неимуществени вреди.

Неоснователни са оплакванията на А. А. П. във връзка с приложението на чл. 52 ЗЗД. Първата инстанция правилно и обосновано е съобразил обективните условия и тяхното отражение върху конкретното лице, времетраенето на престоя в тези условия, въз основа на което изводът му за частична основателност на иска е в съответствие с фактически установеното и правилно прилагане на закона.

Горното налага извод, че не са налице касационните основания, поради което обжалваното решение следва да се остави в сила.

По частната жалба:

Чл. 38, ал. 1 ЗА предвижда безплатно оказване на адвокатска помощ и съдействие за три отделни категории лица: 1. лица, които имат право на издръжка; 2. материално затруднени лица; 3. роднини, близки или на друг юрист. Съгласно разпоредбата на чл. 38, ал. 2 ЗА, ако в съответното производство насрещната страна е осъдена за разноски, адвокатът има право на адвокатско възнаграждение, като съдът определя възнаграждението в размер не по-нисък от предвидения в наредбата по чл. 36, ал. 2 ЗА и осъжда другата страна да го заплати.

За уважаване на искането по чл. 38, ал. 2 ЗА следва да се представи договор за правна защита и съдействие, в който да е отразено осъществяване на безплатна адвокатска помощ, както и да липсват данни, опровергаващи това обстоятелство и да е налице отговорност на насрещната страна за разноски. В настоящия случай пред първата инстанция не е представен такъв договор, поради което не може да се направи извод, че страните са уговорили оказване на безплатна правна помощ. Отбелязването на това обстоятелство в списъка по чл. 80 ГПК, вр. чл. 144 АПК не води до друг извод, тъй като този документ по своето правно естество не може да замести договора и по – конкретно изявленията на двете страни за предоставяне на безплатна правна помощ. Пропускът да се предостави такъв договор води до неоснователност на искането за изменението на решението в частта за разноските, поради което постановеното

определение на първата инстанция е законосъобразно. Този извод не се променя и от обстоятелството, че е представения с молба от 13.01.2023 г. договор за правна помощ, тъй като това е направено в касационното производство, а не пред първата инстанция.

В производство пред касационната инстанция не следва да се присъждат разноски, тъй като жалбите на двете страни са оставени без уважение.

По изложените съображения и на основание чл. 221, ал. 2 АПК, Административен съд София – град, III – ти касационен състав,

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА решение № 4184 от 23.06.2022 г., поправено с решение № 4762/12.07.2022 г., постановени по адм. д. № 2634 по описа за 2022 г. на Административен съд София - град.

ОСТАВЯ В СИЛА определение № 5562/12.07.2022 г., постановено по адм. д. № 2634 по описа за 2022 г. на Административен съд София - град.

Решението е окончателно.

Председател:

Членове: